

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 28 maj 2015

662/2015

Lag

om ändring av lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt

Utfärdad i Helsingfors den 22 maj 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) 25, 26, 36—40, 42, 43, 44 och 46 §, sådana de lyder, 25, 26, 36—40 och 42 § i lag 186/1994, 43 § i lagarna 186/1994 och 1155/2004, 44 § i lagarna 620/1996 och 1155/2004 samt 46 § i lagarna 186/1994 och 620/1996, som följer:

25 §

Erkännande och verkställighet av beslut som meddelats i främmande stat

Ett beslut som har meddelats i någon främmande stat som inte nämns i 24 § erkänns i Finland utan särskild fastställelse. Helsingfors tingsrätt kan dock på ansökan fastställa om beslutet ska erkännas i Finland.

Ett beslut som enligt 1 mom. erkänns i Finland och kan verkställas i den stat där det har meddelats (*domsstaten*) kan verkställas i Finland, om Helsingfors tingsrätt på ansökan har fastställt att beslutet är verkställbart här.

När domstolen fastställer att ett beslut om umgängesrätt som har meddelats i en främmande stat kan verkställas i Finland, kan domstolen samtidigt ändra eller precisera de i beslutet angivna villkoren för umgänget eller

rätten att ha barnet hos sig, så som domstolen anser lämpligt med tanke på barnets bästa.

26 §

Verkställighet av beslut som fastställer att bortförandet är olovligt

Helsingfors tingsrätt kan på ansökan fastställa att ett beslut där bortförande eller kvarhållande av ett barn konstaterats vara olovligt får verkställas här, om

1) beslutet har meddelats i en stat som har tillträtt den i Luxemburg den 20 maj 1980 av Europarådets medlemsstater undertecknade konventionen om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn (*Europarådskonventionen*), och

2) det när barnet fördes över en statsgräns

inte fanns något beslut som meddelats i en ovan avsedd konventionsstat och som skulle kunna utgöra grund för verkställigheten.

36 §

Ansökan

Ansökan om fastställelse av ett i en främmande stat meddelat besluts giltighet eller verkställbarhet i Finland kan göras av den som beviljats rätt att ta vård om barn eller umgängesrätt. Ansökan om återlämnande av barn kan göras av den vars rätt har kränkts så som avses i 32 §. Ansökan om återlämnande och ansökan om erkännande och verkställighet av beslut som meddelats i en stat som tillträtt Europarådskonventionen kan även göras av justitieministeriet eller av ett ombud som justitieministeriet befullmäktigat.

Ansökan ska göras skriftligen på finska eller svenska. Av ansökan ska framgå

- 1) personuppgifter om sökanden, barnet och motparten,
- 2) barnets födelsedatum, om uppgifterna är tillgängliga,
- 3) grunderna för yrkandet, samt
- 4) tillgängliga uppgifter om barnets vistelseort och den person som antas hålla barnet hos sig.

Över en handling på ett främmande språk som bilagts ansökan ska ges en till riktigheten styrkt översättning till finska eller svenska, om inte domstolen medger undantag från detta.

37 §

Behandling av ansökan om fastställelse av beslut eller om återlämnande av barn

Ärenden som gäller fastställelse av ett beslut som har meddelats i en främmande stat eller om återlämnande av barn ska behandlas skyndsamt. Om ett ärende som gäller återlämnande av ett barn inte har avgjorts inom sex veckor från det ansökan gjordes, ska hovrätten på justitieministeriets eller sökandens begäran redogöra för orsakerna till dröjsmålet.

Behandlingen av en ansökan om återlämnande av ett barn kan uppskjutas eller avv-

sas, om det finns skäl att anta att barnet har förts till en annan stat. När hovrätten uppskjuter behandlingen av ärendet kan den förordna att behandlingen fortsätter först efter det att sökanden har gjort en anmälan om att barnet har återlämnats till Finland eller sökanden framfört andra omständigheter med stöd av vilka det kan anses motiverat att avgöra ärendet.

Domstolen kan vid behov sammanträda också någon annanstans än på en ort som hör till dess domkrets.

Vid rättegången ska i övrigt i tillämpliga delar iaktas vad som i denna lag föreskrivs om rättegång i ärenden som gäller vårdnad om barn eller umgängesrätt.

38 §

Hörande av den som har del i saken

Innan en ansökan om fastställelse av ett beslut som meddelats i en främmande stat eller om återlämnande av barn bifalls, ska domstolen ge den som har del i saken tillfälle att bli hörd i saken, om det går att ta reda på personens vistelseort utan svårighet.

39 §

Hörande av barnet

Innan domstolen avgör en ansökan om verkställighet av ett i en främmande stat givet beslut som gäller vårdnad om barn eller umgängesrätt eller om återlämnande av barn, ska den ta reda på barnets åsikt, om barnet med hänsyn till sin ålder eller andra omständigheter som kommit till domstolens kännedom kan anses ha uppnått en sådan mognad att det finns skäl att fästa uppmärksamhet vid dess åsikt.

När barnets åsikt utreds ska 15 och 16 § iaktas i tillämpliga delar.

När domstolen ber socialnämnden om utredning ska den uppmana nämnden att lämna utredningen skyndsamt.

40 §

Interimistiskt förordnande

Då domstolen behandlar ärenden som gäl-

ler erkännande och verkställighet av beslut om vårdnad om barn och umgängesrätt samt återlämnande av barn, kan den för att tillgodose barnets bästa och säkerställa återlämnandet interimistiskt bestämma hos vem barnet ska bo, om umgängesrätten eller om vårdnaden.

I fråga om interimistiska förordnanden gäller i tillämpliga delar 17 §.

42 §

Sökande av ändring i ärenden som gäller återlämnande av barn

Ändring i ett avgörande av Helsingfors hovrätt som gäller återlämnande av barn får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken. Fristen för ansökan om besvärstillstånd och anförande av besvär är 14 dagar räknat från den dag då hovrättens avgörande gavs.

Högsta domstolen kan behandla och avgöra ett ärende som gäller återlämnande av barn på en avdelning med tre ledamöter.

På förfarandet vid sökande av besvärstillstånd och behandlingen av ärendet tillämpas i övrigt vad som i 30 kap. i rättegångsbalken bestäms om fullföljd i ärenden som hovrätten handlagt i andra instans.

43 §

Verkställbarheten av beslut som inte vunnit laga kraft

Ett domstolsbeslut om vårdnad om barn eller umgängesrätt eller om hos vem barnet ska bo kan genast verkställas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft, såvida inte något annat har bestämts i beslutet.

Helsingfors hovrätts beslut där det förordnas att ett barn ska återlämnas kan verkställas omedelbart, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Ett beslut om vårdnad om barn eller umgängesrätt som har meddelats i en främmande stat kan verkställas omedelbart sedan domstolen har fastställt att beslutet är verkställbart i Finland, även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Domstolen kan likväl be-

stämma att beslutet kan verkställas först efter att det beslut som meddelats i den främmande staten eller domstolens beslut har vunnit laga kraft.

Vad som föreskrivs i 3 mom. ska inte tillämpas, om Bryssel IIa-förordningen tillämpas på verkställigheten av ett beslut som har meddelats i en främmande stat.

44 §

Sändande av beslut för verkställighet

När domstolen med stöd av 30 § har bestämt att ett barn ska återlämnas, ska den sända beslutet till den behöriga utmätningsmannen och uppmana denne att skyndsamt se till att beslutet verkställs så som föreskrivs i 46 §.

När domstolen har fastställt att ett beslut som har meddelats i en främmande stat kan verkställas i Finland ska den på sökandens begäran sända beslutet och ansökan om verkställighet till den behöriga tingsrätten, om beslutet är verkställbart med stöd av 43 § 3 mom. Tingsrätten ska skyndsamt se till att beslutet verkställs så som föreskrivs i 45 §.

Angående sändande för verkställighet av en dom som med stöd av Bryssel IIa-förordningen har förklarats verkställbar föreskrivs särskilt.

46 §

Verkställighet av förordnanden om att barn ska återlämnas

Ett sådant förordnande om återlämnande av ett barn som har meddelats med stöd av 30 § ska verkställas genom att barnet hämtas. Vid verkställigheten av förordnandet ska dessutom i övrigt iakttas lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt, om inte något annat följer av 2 och 3 mom.

Om förordnandet om att barnet ska återlämnas har meddelats på en ansökan som gjordes innan ett år förflutit från det att barnet olovligt bortfördes eller kvarhölls, kan verkställigheten av förordnandet lämnas därhän endast om barnet motsätter sig återläm-

nandet och har uppnått en sådan ålder och mognad att det är skäl att fästa avseende vid dess åsikt.

Ett förordnande om återlämnande av barn ska verkställas oberoende av vad som eventuellt har beslutats om vårdnaden eller om socialnämndens omhändertagande av barnet.

Återlämnande får dock inte ske efter det att barnet fyllt 16 år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På ärenden som har blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 22 maj 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*